

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่	๖๗๕๕
วันที่	๑๗ ธ.ค. ๒๕๕๒ ๑๐.๔๕

ที่ ทส 0401/ 1 988

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

๑๓ ๓๙๓
รับที่ ๑๗ ธ.ค. ๒๕๕๒
เวลา ๑๐.๕๐ น.

14 สิงหาคม 2552

เรื่อง โครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล

1. เรื่องเดิม

ก. ความเป็นมา

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2552 ถึงความสำเร็จของโครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล โดยการสร้างปะการังเทียมเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ ฟื้นฟูความสมบูรณ์ของท้องทะเล สร้างรายได้ให้กับชาวประมงพื้นบ้าน และขอให้ทุกหน่วยงานช่วยกันดำเนินการ

เพื่อสนองแนวพระราชดำรัสดังกล่าว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้สำรวจพบว่าแนวปะการังของประเทศไทยมีพื้นที่ 96,000 ไร่ (153 ตารางกิโลเมตร) หรือเพียงร้อยละ 0.0004 ของอาณาเขตทะเลไทย (350,000 ตารางกิโลเมตร) ซึ่งถึงแม้จะมีพื้นที่น้อยมาก แต่กลับเป็นระบบนิเวศทางทะเลที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยแพร่ขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำที่หล่อเลี้ยงทะเลไทยทั้งมวล และสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมหาศาลมากกว่า 200,000 ล้านบาทต่อปี

จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างไม่ยั่งยืน ทำให้ทรัพยากรชายฝั่งทะเลที่เคยมีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นฐานทรัพยากรในการพัฒนาประเทศเสื่อมโทรมลงอย่างมาก แนวปะการัง 96,000 ไร่ เสื่อมโทรมถึงร้อยละ 37 หรือ ประมาณ 35,500 ไร่ แหล่งหญ้าทะเล 93,000 ไร่ เสื่อมโทรมถึงร้อยละ 30 หรือประมาณ 27,900 ไร่ ป่าชายเลน 1.5 ล้านไร่ เสื่อมโทรมถึง 700,000 ไร่ ชายฝั่งทะเล 2,614 กิโลเมตร ถูกกัดเซาะร้อยละ 23 หรือประมาณ 600 กิโลเมตร ปัญหาดังกล่าวสร้างความทุกข์ยากให้กับประชาชน ทำให้มีรายได้น้อยลง ยากจน เกิดผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

/กรมทรัพยากร...

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีแผนหลักในการบริหารจัดการแนวปะการังของประเทศไทย พื้นที่ 96,000 ไร่ ได้แก่

- (1) การปกป้องคุ้มครองแนวปะการังที่มีสภาพดีมากและดี พื้นที่ 30,000 ไร่
- (2) การปลูกฟื้นฟูแนวปะการังที่มีสภาพพอใช้และเสื่อมโทรม พื้นที่ 49,000 ไร่
- (3) การจัดสร้างปะการังเทียมเพื่อทดแทนแนวปะการังที่สภาพเสื่อมโทรมขั้นวิกฤต พื้นที่ 17,000 ไร่

ในการดำเนินงานตามข้อ (3) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ตั้งเป้าหมายในการดำเนินการจัดสร้างปะการังเทียมเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล ทดแทนแนวปะการังธรรมชาติที่เสื่อมโทรมมากจนไม่สามารถเป็นแหล่งอาศัยหรือหลบภัยตามธรรมชาติให้แก่สัตว์ทะเล ซึ่งเป็นการดำเนินการในส่วนของภาครัฐเพียงร้อยละ 20 คิดเป็นพื้นที่ 3,400 ไร่ โดยเป็นการบูรณาการร่วมระหว่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมประมง นอกจากนี้ เป็นการดำเนินงานโดยความร่วมมือกับภาคเอกชนอีกร้อยละ 80 หรือคิดเป็นพื้นที่ 13,600 ไร่ ซึ่งแนวทางนี้สามารถช่วยฟื้นฟูทรัพยากรปะการังให้สำเร็จได้ภายใน 5 ปี

ข. การดำเนินงานที่ผ่านมา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งมีภารกิจหลักในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตลอดจนดูแลรักษาสร้างความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของชาวประมงพื้นบ้าน โดยได้ดำเนินการจัดสร้างปะการังเทียม ตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 20 ล้านบาทต่อปี พื้นที่ดำเนินการปีละประมาณ 5 แห่ง โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 สามารถดำเนินการได้เพียง 30 แห่ง รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 195 ล้านบาท

ค. ความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

1) เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2552 ถึงความห่วงใยต่อการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล โดยการสร้างปะการังเทียมเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ เน้นการฟื้นฟูความสมบูรณ์ของท้องทะเล สร้างรายได้อาชีพให้กับชาวประมงพื้นบ้าน

2) เพื่อเร่งฟื้นฟูทรัพยากรปะการังที่เสื่อมโทรมขั้นวิกฤตจำนวน 17,000 ไร่ โดยการสร้างปะการังเทียมเสริมทดแทน ซึ่งจากฐานข้อมูลการจัดสร้างปะการังเทียมของประเทศไทย โดยหน่วยงานต่างๆ ที่รวบรวมโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตั้งแต่ปี 2526 - 2550 พบว่ามีโครงการที่ดำเนินการไปแล้วประมาณ 365 โครงการ ได้พื้นที่แนวปะการังเทียมแล้วประมาณ 290 ไร่ ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐ (กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้ดำเนินการโครงการปะการังเทียมประมาณปีละ 40 โครงการ พื้นที่ประมาณ 60 ไร่ หากดำเนินการเช่นนี้จะใช้เวลาไม่น้อยกว่า 278 ปี ถึงจะบรรลุตามเป้าหมาย

3) เพื่อเป็นการสร้างแหล่งอาศัยให้แก่สัตว์น้ำชายฝั่ง เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งมีผลต่อรายได้ การประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยในชุมชนชายฝั่งที่มีมากกว่า 12 ล้านคน

2.สาระสำคัญของเรื่องที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

1) เพื่อรับทราบสถานการณ์ความเสี่ยงโทรมของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ แนวปะการัง แหล่งหญ้าทะเล ป่าชายเลน และพื้นที่ชายฝั่ง

2) เพื่อพิจารณาเห็นชอบโครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางปะการังเทียมบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั่วประเทศ เพื่อให้สามารถฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน

3) เพื่อพิจารณาเห็นชอบให้มีการจัดตั้งหน่วยงานระดับสำนัก ให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะในเรื่องของการกัดเซาะชายฝั่ง (Coastal Erosion) และการจัดสร้างปะการังเทียมขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยมีบุคคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการดังกล่าวปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง และเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานและประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องในเชิงบูรณาการ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สำนักงานข้าราชการพลเรือน และสำนักงบประมาณให้การสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

3. ผลกระทบต่อการลงมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้

ก. ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาลต่อความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาลต่อความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่กลับมีผลกระทบทางบวกต่อสังคมและชุมชนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายฝั่งทะเล มีผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เป็นระบบและบูรณาการ

ข. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม

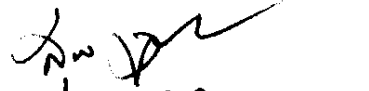
มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้ จะมีผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมทางอ้อม กล่าวคือ ทำให้ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านมีสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลดีในภาพรวมของประเทศ และสามารถฟื้นฟูแนวปะการังของประเทศไทย ที่เป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาลมากกว่า 200,000 ล้านบาทต่อปี

ค. ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

มติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้ จะมีผลต่อการเงินและการงบประมาณในส่วนที่ต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในส่วนที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม